

Briselē, 2024. gada 3. aprīlī
(OR. en)

Starpiestāžu lieta:
2024/0079(NLE)

8517/24
ADD 1

EDUC 114
SOC 253
JEUN 75
DIGIT 102
ENV 388

PAVADVĒSTULE

Sūtītājs:	Eiropas Komisijas ģenerālsekretāre, parakstījusi direktore <i>Martine DEPREZ</i>
Saņemšanas datums:	2024. gada 27. marts
Saņēmējs:	Eiropas Savienības Padomes ģenerālsekretāre <i>Thérèse BLANCHET</i>
K-jas dok. Nr.:	COM(2024) 147 final
Temats:	PIELIKUMI dokumentam Priekšlikums PADOMES IETEIKUMAM par Eiropas kvalitātes nodrošināšanas un atzīšanas sistēmu augstākajā izglītībā

Pielikumā ir pievienots dokuments COM(2024) 147 *final*.

Pielikumā: COM(2024) 147 *final*

Briselē, 27.3.2024.
COM(2024) 147 final

ANNEXES 1 to 3

PIELIKUMI

dokumentam

Priekšlikums PADOMES IETEIKUMAM

par Eiropas kvalitātes nodrošināšanas un atzīšanas sistēmu augstākajā izglītībā

{SWD(2024) 74 final}

I PIELIKUMS

Starpiestāžu kvalitātes nodrošināšanas satvara pamatelementi augstākās izglītības iestāžu aliansēm

1. IEVADS

Tālāk izklāstītie pamatelementi ir formulēti tā, lai tie kalpotu par pamatu pilnīga satvara izstrādei jaunai starpiestāžu augstākās izglītības iestāžu alianšu kvalitātes nodrošināšanas pieejai. To pamatā ir rezultāti, kas gūti *Erasmus+* finansētajos projektos *QA-FIT* un *IMINQA*. Šie pamatelementi tika izstrādāti kopā ar kvalitātes nodrošināšanas jomas ieinteresētajām personām, un tie nav paredzēti, lai dublētu citus kvalitātes nodrošināšanas procesus. Tos turpinās attīstīt kopā ar dalībvalstīm un augstākās izglītības jomas ieinteresētajām personām. Tie būs brīvprātīgs instruments, ko augstākās izglītības iestāžu alianses varēs izmantot, lai nodrošinātu to kopīgi pārvaldīto darbību kvalitāti un efektivitāti.

2. NOLŪKS

Saskaņā ar Eiropas augstākās izglītības telpas kvalitātes nodrošināšanas standartu un pamatnostādņu (*ESG*)¹ principiem kvalitātes nodrošināšanas izvērtējumā būtu jāapvieno divi mērķi — pārskatatbildība un snieguma uzlabošana, proti:

- (a) veicināt alianses kvalitātes uzlabošanu un atbalstīt aliansi tās mērķu sasniegšanā, un
- (b) dot iespēju aliansei pierādīt tās kopīgi pārvaldīto darbību kvalitāti.

Tā rezultātā izvērtējumam, kas jāveic alianses izraudzītai kvalitātes nodrošināšanas aģentūrai, būtu:

- (a) jāatzīst, ka augstākās izglītības iestāžu sadarbība ir alianse šā ieteikuma nozīmē;
- (b) jāsamazina alianses administratīvais slogs, nodrošinot iespēju kopīgi pārvaldītām darbībām veikt ārēju kvalitātes nodrošināšanu vienu reizi noteiktā derīguma periodā, nevis uz tām attiecināt vairākas valsts ārējās kvalitātes nodrošināšanas sistēmas, un
- (c) veicināt alianšu kopīgi nodrošinātas izglītības (piemēram, kopīgu programmu vai mikrokvalifikācijas) kvalitātes nodrošināšanu.

3. PRINCIPI

Kvalitātes nodrošināšanas aģentūru izstrādātajai izvērtēšanas metodikai:

- (a) būtu jāatspoguļo alianšu autonomija un daudzveidība;
- (b) būtu jānodrošina aliansi izveidot kopīgu iekšējo kvalitātes nodrošināšanas sistēmu, kas aptvertu visus tās kopīgi sniegtos izglītības pakalpojumus;
- (c) būtu jāievēro vienreizējas piemērošanas princips – saistībā ar kopīgi sniegtajiem izglītības pakalpojumiem ārēja kvalitātes nodrošināšana vienā un tajā pašā derīguma periodā būtu jāveic tikai vienu reizi; un
- (d) būtu jāintegrē visas attiecīgās *ESG* daļas, Eiropas pieeja kopīgo programmu kvalitātes nodrošināšanai un attiecīgā gadījumā Eiropas kritēriji Eiropas grādam, kas izklāstīti šā ieteikuma II pielikumā.

¹ [European Standards and Guidelines for Quality Assurance in the EHEA 2015 MC 613727.pdf](#).

4. ATTIECINĀMĪBA

Izvērtēšanai vajadzētu būt pieejamai jebkurai augstākās izglītības iestāžu aliansei Eiropas augstākās izglītības telpā.

Alianses līmenī vajadzētu būt ieviestai tādai vai citādai iekšējai kvalitātes nodrošināšanas sistēmai, kas uzņemas atbildību par konkrētām kopīgi pārvaldītām darbībām.

5. TVĒRUMS

Izvērtējumā galvenā uzmanība būtu jāpievērš alianSES iekšējo kvalitātes nodrošināšanas un kvalitātes uzlabošanas mehānismu rezultativitātei.

6. ALIANSEI BŪTU JĀNOSAKA, KURIEM KOPĪGI SNIEGTAJIEM IZGLĪTĪBAS PAKALPOJUMIEM UN PASĀKUMIEM PIEMĒRO KOPĪGU ALIANSES LĪMEŅA IEKŠĒJO KVALITĀTES NODROŠINĀŠANU, UN JĀNODROŠINA TO PĀRREDZAMĪBA. GALVENĀS IEZĪMES

Izvērtējuma pamatā vajadzētu būt standartiem, kas pilnībā ietver *ESG* 1. daļu.

Standartos būtu jāiekļauj arī apstiprinājums, ka ar alianSES iekšējo kvalitātes nodrošināšanu tiek nodrošināts, ka:

- (a) alianSES piedāvātās kopīgās izglītības programmas atbilst Eiropas pieejas kopīgo programmu kvalitātes nodrošināšanai standartiem; un
- (b) kopīgās izglītības programmas atbilst Eiropas kritērijiem, lai piešķirtu Eiropas marķējumu vai attiecīgā gadījumā Eiropas grādu, ja alianse nolemj tādu piešķirt.

Izvērtējums būtu jāveic vienai *EQAR* reģistrētai un alianSES izvēlētai aģentūrai.

Izvērtējumam vajadzētu būt saskaņotai metodikai un procedūrai, kas jānosaka visaptverošā satvarā, kurš jāizstrādā, pamatojoties uz šiem pamatelementiem, ko piemēro neatkarīgi no *EQAR* reģistrētās aģentūras, kas veic izvērtēšanu.

Metodikai būtu jānodrošina, ka katra procedūra ir pielāgota konkrētajai aliansei, ņemot vērā alianSES pamatuzdevumu, sastāvu (piemēram, lielumu un ģeogrāfisko izplatību) un kopīgi pārvaldīto darbību tvērumu.

7. REZULTĀTI UN SEKAS

Izvērtēšanas rezultātā *EQAR* reģistrētā aģentūra pieņem lēmumu, kas varētu būt pozitīvs, pozitīvs ar nosacījumiem vai negatīvs.

Pozitīvam izvērtējuma lēmumam būtu jādod aliansei tiesības:

- (a) pašakreditēt savus kopīgi sniegtos izglītības pakalpojumus, uz kuriem attiecas izvērtējums, izmantojot Eiropas pieejas kopīgo programmu kvalitātes nodrošināšanai standartus; un
- (b) izmantot Eiropas marķējumu programmām, kas atbilst Eiropas grāda (marķējuma) kritērijiem, un pēc iespējas un saskaņā ar brīvprātības principu piešķirt Eiropas grādu.

Dalībvalstīm būtu jāatzīst šāds pozitīvs izvērtējuma lēmums:

- (a) attiecībā uz valsts ārējo kvalitātes nodrošināšanu iestādes līmenī: atbrīvot visus kopīgos izglītības pakalpojumus, uz kuriem attiecas kopīga iekšējā kvalitātes nodrošināšana, par

kuru saņemts pozitīvs izvērtējums, no papildu valsts kvalitātes nodrošināšanas procedūrām; un

- (b) attiecībā uz valsts ārējo kvalitātes nodrošināšanu programmas līmenī: atbrīvot visas programmas, uz kurām attiecas kopīga iekšējā kvalitātes nodrošināšana, par kuru saņemts pozitīvs izvērtējums, no papildu valsts kvalitātes nodrošināšanas procedūrām.

II PIELIKUMS

Eiropas kritēriji nosaka Eiropas grāda un Eiropas marķējuma galvenās iezīmes. Tie garantē visaugstāko standartu ievērošanu, lai piedāvātu transnacionālas programmas un transnacionālus grādus, un nosaka, kāpēc šādi grādi atšķiras no citās pasaules daļās piešķirtajiem grādiem.

Augstākās izglītības iestādes varētu piešķirt Eiropas grādu, pamatojoties uz esošo valsts struktūru (piemēram, valsts kvalitātes nodrošināšanas aģentūru) novērtējumu par to, vai konkrētā kopīgā programma atbilst visiem šiem Eiropas kritērijiem.

Tālāk izklāstītie ierosinātie Eiropas kritēriji ir rezultāts apjomīgam kopīgam darbam un izmēģinājumiem, kuros piedalījās vairāk nekā **140 augstākās izglītības iestādes visās dalībvalstīs, 17 ministrijas un 20 valstu kvalitātes nodrošināšanas aģentūras, studentu organizācijas un ekonomiskie un sociālie partneri.**

Eiropas kritēriji Eiropas grādam (marķējums)			EKI līmeņi
Transnacionālās programmas organizācija un pārvaldība	Iesaistītās augstākās izglītības iestādes	Kopīgo programmu piedāvā vismaz divas augstākās izglītības iestādes no vismaz divām dažādām dalībvalstīm.	6, 7, 8
	Transnacionālā kopīgā grāda īstenošana	Kopīgo programmu kopīgi izstrādā un kopīgi īsteno visas iesaistītās augstākās izglītības iestādes.	6, 7, 8
		Kopīgās programmas rezultātā tiek piešķirts kopīgs grāds.	6, 7, 8
		Studentiem izsniedz kopīgu diploma pielikumu ² .	6, 7
		Kopīgajā programmā ir aprakstīti mācību rezultāti un kredītpunkti saskaņā ar <i>ECTS</i> lietotāju rokasgrāmatu.	6, 7
	Kopīgās programmas kopīgā kārtība	Kopīgajai programmai ir kopīga politika, procedūras un/vai kārtība, kas nosaka mācību programmu plānošanu un īstenošanu, kā arī visus organizatoriskos un administratīvos jautājumus. Lēmumu pieņemšanas procesā, kurā nosaka kopīgo politiku un procedūras un/vai kārtību, piedalās studentu pārstāvji.	6, 7, 8
	Kvalitātes nodrošināšanas pasākumi	Iekšējā un ārējā kvalitātes nodrošināšana tiek veikta saskaņā ar standartiem un pamatnostādnēm kvalitātes nodrošināšanai Eiropas augstākās izglītības telpā (<i>ESG</i>). Augstākās izglītības iestādes, studiju jomu vai programmu izvērtē <i>EQAR</i> reģistrēta aģentūra.	6, 7, 8
		Kopīgo programmu izvērtē, izmantojot Eiropas pieejas kopīgu programmu kvalitātes nodrošināšanai (<i>EA</i>) standartus.	6, 7, 8
	Absolventu gaitu apzināšana	Kopīgā programma seko absolventu gaitām, izmantojot absolventu gaitu apzināšanas sistēmu.	6, 7, 8
Mācību pieredze	Uz studentiem vērsts mācību process	Kopīgā programma ir izstrādāta, tiek pastāvīgi pilnveidota un tiek īstenota tā, lai mudinātu studentus aktīvi piedalīties mācību procesā. Studentu novērtējums atspoguļo šo pieeju.	6, 7, 8
	Starpdisciplinartāte	Kopīgā programma ietver integrētus starpdisciplinartātes	6, 7, 8

²

[Diploma pielikums | Europass.](#)

		komponentus.	
	Atbilstība darba tirgus vajadzībām	Kopīgā programma atbilst darba tirgus prasībām, iekļaujot starpnozaru komponentus vai darbības ³ un attīstot transversālas prasmes.	6, 7, 8
	Digitālās prasmes	Kopīgā programma ietver komponentus un darbības, kas saistītas ar to, ka studenti attīsta padziļinātas digitālās prasmes, kuras pielāgotas kopīgās programmas iespējām un apstākļiem, nodrošinot saskaņotību ar tās darbības jomu un akadēmisko orientāciju.	6, 7, 8
	Transnacionāla universitātes pilsētiņa — piekļuve pakalpojumiem	Programmā ir kopīga politika, kas paredz, ka studentiem un personālam ir pieejami attiecīgie pakalpojumi visās iesaistītajās augstākās izglītības iestādēs ar tādiem pašiem nosacījumiem kā visiem uzņemtajiem studentiem un vietējam personālam.	6, 7, 8
	Elastīga un integrēta studentu mobilitāte	Kopīgā programma piedāvā padziļinātu starpkultūru pieredzi, tajā skaitā vismaz vienu studentu fiziskās mobilitātes periodu (ko var sadalīt vairākās uzturēšanās reizēs) vienā vai vairākās partneriestādēs, kas kopumā veido vismaz 60 ECTS EKI 6. līmenī un 30 ECTS EKI 7. līmenī. Kopīgajai programmai ir politika, kas piedāvā alternatīvas studentiem, kuri nevar ceļot.	6, 7
		Kopīgā programma piedāvā padziļinātu starpkultūru pieredzi, tajā skaitā kopumā vismaz sešus mēnešus ilgu fizisku mobilitāti vienā vai vairākās partneriestādēs. Kopīgajai programmai ir politika, kas piedāvā alternatīvas studentiem, kuri nevar ceļot.	8
	Disertāciju kopīga izvērtēšana un kopīga uzraudzība	Disertācijas uzrauga vismaz divi uzraudzītāji, un tos kopīgi izvērtē līdzuzraugi vai komiteja, kurā piedalās locekļi no vismaz divām dažādām iestādēm, kas atrodas divās dažādās valstīs.	8
Eiropas vērtības	Demokrātiskās vērtības	Kopīgās programmas kopīgā politika veicina un ievēro demokrātiskās vērtības.	6, 7, 8
	Daudzvalodība	Kopīgās programmas īstenošanas laikā katrs students mācās vismaz divās dažādās ES valodās.	6, 7, 8
	Iekļautība	Kopīgā programma paredz plašu līdzdalību, veicinot daudzveidību, līdztiesību un iekļaušanu un pieņemot pielāgotus pasākumus, lai atbalstītu studentus un personālu, kam ir mazāk iespēju.	6, 7, 8
		Kopīgajā programmā ir pausta apņemšanās ievērot Eiropas pētnieku hartas principus.	8
	Zaļā pārkārtošanās	Kopīgajā programmā ir politika un darbības, kas saistītas ar vidisko ilgtspēju, un saskaņā ar to īsteno pasākumus, lai līdz minimumam samazinātu tās darbību vidisko pēdu.	6,7, 8

³

Starpnozaru komponenti vai darbības ietver tādus elementus, bet neaprobežojas ar tiem, kā sadarbību ar ekonomikas un sociālo nozari mācību programmu izstrādē un īstenošanā, stažēšanos, darba vidē balstītas mācības, pārcelšanu / norīkošanu, brīvprātīgo darbu, pakalpojumos balstītu mācību un problēmu risināšanā balstītas pieejas.

III PIELIKUMS

Terminu glosārijs

Alianse – šis termins apzīmē Eiropas augstākās izglītības iestāžu grupu, kas ir iesaistījušās transnacionālā un strukturālā ilgtermiņa sadarbībā, kas apstiprināta kopīgā pamatuzdevuma paziņojumā, kuru iestādes līmenī apstiprinājušas katra alianses dalībnieka attiecīgās lēmējstruktūras. Šī sadarbība ietver kopīgu lēmumu pieņemšanu saistībā ar pārvaldības aspektiem un kā pamatuzdevumu ietver kopīgas izglītības piedāvāšanu. Tās ir, piemēram, augstākās izglītības iestāžu alianses, ko finansē saskaņā ar iniciatīvu “Eiropas universitātes”⁴.

Izglītības nodrošināšana attiecas uz augstākās izglītības nodrošināšanu tās visplašākajā nozīmē, arī uz programmām, kuru rezultātā iegūst pilnu grādu, kursiem, kuru rezultātā iegūst mikrokvalifikācijas apliecinājumu, kā arī izglītības nodrošināšanu, kas nav daļa no programmas, kuras rezultātā iegūst oficiālu grādu.

Izvērtēšana — šis termins apzīmē augstākās izglītības iestādes vai izglītības nodrošināšanas kvalitātes nodrošināšanas pārbaudi, ko veic vai nu iekšēji, vai arī ārēji.

Kopīga programma apzīmē integrētu mācību programmu, kuru kopīgi koordinē un piedāvā dažādas augstākās izglītības iestādes un, kuru apgūstot, studenti iegūst divu / vairāku augstskolu grādus vai kopīgu grādu.

Kopīgā grāda programma apzīmē kopīgu programmu, kuras rezultātā tiek iegūts kopīgs grāds.

Kopīgi pārvaldītas darbības — apzīmē darbības, ko veic alianse un tajā iesaistītās augstākās izglītības iestādes, uz kurām alianse ir nolēmusi attiecināt alianses kopīgo iekšējo kvalitātes nodrošināšanas sistēmu.

Kvalitātes nodrošināšana attiecas uz iekšējiem un ārējiem procesiem, ko veic augstākās izglītības iestāde vai kvalitātes nodrošināšanas aģentūra, lai nodrošinātu tādu mācību vidi, kurā programmu saturs, mācību iespējas un aprīkojums ir vienlīdzīgi un mērķderīgi. Kvalitātes nodrošināšanas darbībām ir divi mērķi:

- **pārskatatbildība:** kvalitātes nodrošināšanas sistēma ir kā garants augstākās izglītības kopienai un sabiedrībai, kas apliecina augstākās izglītības iestādes darbības kvalitāti, nodrošinot atbilstību noteiktiem standartiem. Tas var būt pamats konkrētu tiesību piešķiršanai iestādei: studentu pieņemšana darbā, grādu piešķiršana vai publiskā finansējuma saņemšana;
- **snieguma uzlabošana:** kvalitātes nodrošināšanas sistēmas arī sniedz padomus un ieteikumus augstākās izglītības iestādēm un to iekšienē par to, kā tās varētu uzlabot savu darbību.

Kopumā ar kvalitātes nodrošināšanas sistēmu nodrošinātā pārskatatbildība un snieguma uzlabošana rada uzticēšanos augstākās izglītības iestādes darbības rezultātiem. Šiem aspektiem ir būtiska nozīme, lai atbalstītu tādas kvalitātes kultūras attīstīšanu, ko atbalsta visi iesaistītie: no studentiem un personālam līdz iestāžu vadošajiem darbiniekiem un administrācijai. Termins “kvalitātes nodrošināšana” šajā dokumentā tiek lietots, lai aprakstītu

⁴

[European Universities initiative | European Education Area \(europa.eu\)](https://europeanuniversitiesinitiative.europa.eu/).

visas darbības nepārtrauktas uzlabošanas ciklā, t. i., gan pārskatatbildības, gan snieguma uzlabošanas darbības.

- (a) **Iekšējā kvalitātes nodrošināšana** attiecas uz procesiem, ko iekšēji veic pašas augstākās izglītības iestādes. Tās parasti tiek izstrādātas kā daļa no augstākās izglītības iestāžu kvalitātes nodrošināšanas stratēģijas, atzīstot to primāro atbildību par to sniegto pakalpojumu kvalitāti un tās nodrošināšanu.
- (b) **Ārējā kvalitātes nodrošināšana** attiecas uz procesiem, ko veic kvalitātes nodrošināšanas aģentūras.
- (c) **Institucionālā pieeja ārējai kvalitātes nodrošināšanai** nozīmē, ka iestādei ārējo kvalitātes nodrošināšanas procesu piemēro tikai institucionālā līmenī, lai novērtētu iestādes iekšējo kvalitātes nodrošināšanas procesu rezultativitāti un to, vai iestādei ir pietiekami nobriedusi kvalitātes kultūra, lai nodrošinātu tās mācību piedāvājuma augstu kvalitāti. Tas ļauj iestādei izstrādāt un īstenot programmas bez ārējās kvalitātes pārbaudes programmas līmenī (daudzās valstīs to sauc par pašakreditāciju).
- (d) **Programmas pieeja ārējai kvalitātes nodrošināšanai** nozīmē, ka attiecībā uz katru atsevišķu programmu (vai programmu grupu), ko īsteno viena vai vairākas augstākās izglītības iestādes, jāveic periodiska ārēja kvalitātes nodrošināšanas pārbaude.
- (e) **Kombinēta pieeja** attiecas uz situāciju, kad augstākās izglītības sistēma izmanto gan institucionālo, gan programmas pieeju. Tā tas ir lielākajā daļā ES augstākās izglītības sistēmu⁵.

⁵ Saskaņā ar atbildēm, kas saņemtas Komisijas 2023. gada apsekojumā par to, kā tiek īstenots Padomes Ieteikums “Veidot tiltus efektīvai sadarbībai augstākās izglītības jomā Eiropā”, 14 dalībvalstu ministrijas ziņoja, ka ārējās kvalitātes nodrošināšanai tās piemēro kombinētu pieeju.